

Ondanks landschappelijke meerwaarde, lage voederwaarde

Weinig aandacht voor de teelt van zonnebloemen

Waarom zou je zonnebloemen telen? Voor de olie? Voor de pitten? En hoe pak je dit best aan? Johan De Boever, onderzoeker voederwaardering aan het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek, wist ons hier iets meer over te vertellen.

Zonnebloemen hebben een relatief korte groeiperiode, zo'n vier maanden in een gematigd klimaat. Als men de volledige plant wil hakselen en inkuilen, dan wordt geoogst als 30 tot 40% van de bloemen zijn uitgebleeid. Zonnebloemen voor de olie oogst men later.

Lage voederwaarde

Na de extractie van olie blijven zonnepitschroot of -schilfers achter, waarvan het ruw eiwitgehalte kan variëren van 23 tot 43%, naargelang de pitten al of niet gepeld zijn. Volgens Franse cijfers brengen zonnebloemen per hectare gemiddeld 2,5 ton pitten op en een totale massa van zo'n 10 ton droge stof. In vergelijking met gras of maïs is niet alleen de opbrengst laag, maar ook de voederwaarde. Volgens het Centraal Veevoederbureau in Nederland bevat een zonnebloemkuil per kilogram droge stof gemiddeld 802 eenheden VEM en 37 gram DVE. Daarenboven bevatten de stengels bij de oogst vrij veel vocht (gemiddeld 80%), wat bij direct inkuilen aanleiding kan geven tot aanzienlijke sapverliezen. Men kan dit voorkomen door ofwel voordrogen op het veld, ofwel samen inkuilen met een droger gewas, bijvoorbeeld maïs. We kunnen stellen dat de teelt van zonnebloemen voor ruwvoeder weinig perspectieven heeft in Vlaanderen. ▶

↔ JOHAN DE BOEVER

ILVO

Geschiedenis

Zonnebloemen zijn afkomstig van Noord-Amerika, waar ze reeds 3000 jaar vóór Christus werden gecultiveerd door de indianen. In de 16e eeuw brachten de Spanjaarden de plant naar Europa, waar ze aanvankelijk geteeld werd als sierplant en voor geneeskundig gebruik. Vanaf de 18e eeuw werd uit het zaad olie geëxtraheerd. Thans is zonnepitolie de derde belangrijkste plantaardige olie na deze van soja en palm. Vooral in Rusland worden veel zonnebloemen verbouwd – niet alleen voor de olie, maar ook voor de pitten, die als borrelhapje worden gegeten. Zonnebloemen komen ook veel voor in Bulgarije, Frankrijk en Spanje.

Zonnebloemen als teelt

Zonnebloemen kan men in onze streken zaaien vanaf half april. De plant komt het best tot zijn recht op lichtere gronden met een goed vochthoudend vermogen. De opbrengst wordt in de eerste plaats bepaald door de bemesting met stikstof, gevolgd door fosfor en tenslotte kalium; best is om een chloorarme meststof te gebruiken. Men kan zaaien met een maïszaaimachine op een rijafstand van 75 cm tegen 60.000 planten per hectare. Vooraleer de planten de rijen sluiten, dient men onkruid te verwijderen door bijvoorbeeld te schoffelen, waarbij de planten ook kunnen aangeaard worden. Zonnebloemen zijn gevoelig voor stengelziekten, waarmee men enigszins rekening kan houden bij de rassenkeuze, maar waarvoor in België geen specifieke beschermingsmiddelen erkend zijn.

Zonnepitolie is de derde belangrijkste plantaardige olie na deze van soja en palm.